

מסורת הש"ס

א) [לעיל קכ"ג; ב] נחלון
טו. מה סה"ג, א) נתוספתה
פ"ד, ד) ז"ל אי איתא
דסליק יע"ן, ס) נכרית
ג. מוס' פ"ד, ו) ס"א
ולשחמ, ו) נ"ע מוס' לעיל
ל: ד"ה סה"ג, א)

תורה אור השלם

- 1. לא יאנה לצדיק כל
אין ורשעים מלאו רב.
משלי יב כ.
2. באין תחבולת יקל עם
ותשועה פרב יועץ.
משלי יא יד

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה לקולא וכו'
לא פשיט ליה מאי דנצי:

מוסף רש"י

מרזו מכה. מכבידן את
חול המכה (יע"ד חו)
מחוקות ומגדלות כח
המכה, וחברו מעטף חוץ
לאינה. במסכת תענית (ג):
(יע"ד קכ). נפל לגוב
ארוות אין מעדיין
עליו. לומר לאשמו מת
בעק להמיה לנשא,
פעמים שאין הארוות
רעיש ואין חולקין אותו,
לחפורה מלאה נחשים
ועקרים. או זה או זה.
מעדיין עליו. שמת
(ברכות ג).

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות קבא.

קירב מיספו. על ידי שפירכס יותר מדאי מת הלכך אין גולה אללא
אם כן מת תחת ידו: צניסא דשישא. שאין שם רוח. ללישנא דרוח
בלגלתו הכא גולה דאין כאן רוח ומחמתו מת וללישנא דהוא קירב
את מיתתו אינו גולה: הכי גרסינן אי נמי דנכרא ולא פירכס:

לקולא פליג או לחומרא פליג. והכי נמי מלי למיזעי צין לקולא
וצין לחומרא אללא אכתי לא (א) פשיטא מאי דנצי:
ולא היא שניא צורבא מרבנן כו'. ואף על גב דרובייהו לורכא
מרבנן אי סליק קלא אית ליה מכל מקום לא חיישינן לאותו

קירב מיתתו מאי בנייהו דשחמיה בביתא
דשישא ופרכים יאי נמי דשחמיה בברא
ולא פרכים: רבי יהודה אומר לא כל וכו':
רזי ולא תנשא לכתחלה כמו
גזי (רזי) גוססין דאין מעדיין
עליהן אף על פי שרובן ממס':
אמרו

איבעיא להו רבי יהודה בן בבא לקולא פליג או לחומרא פליג תא שמע
דההוא גברא דטבע בכרמי ואסקוהו אבי הדיא לבתר תלחא יומין ואנסבה

רב דימי מנהרדעא לדביתו ותו ההוא גברא דאטבע בדגלת ואסקוהו
אגישרא דשביסתנא ואנסבה רבא לדביתו אפומא דשושביני לבתר חמשה

יומי אי אמרת בשלמא לקולא פליג אינהו דעביד כרבי יהודה בן בבא אלא אי
אמרת לחומרא פליג אינהו דעביד כמאן שאני מיא דצמתי והאמרת (א) מיא

מרזו מכה יד"מ היכא דאיכא מכה אבל היכא דליכא מכה מוצמת צמית יהוני
מילי דבי אסקיה חזייה בשעתיה אבל אישתיה מיתפח תפח: מתני' נפל

למים בין שיש להן סוף בין שאין להן סוף אשתו אסורה אמר רבי מאיר מעשה
באחד שנפל לבור הגדול ועלה לאחר שלשה ימים אמר רבי יוסי מעשה

בסומא שירד לטבול במערה וירד מושכו אחריו וישוה כדי שתצא נפשם
והשיאו את נשותיהם ושוב מעשה בעסיא באחד ששלשלוהו לים ולא עלתה

בידם אלא רגלו אמרו חכמים ימן הארכובה ולמעלה הנשא מן הארכובה
ולמטה לא תנשא: גמ' תנו רבנן נפל למים בין שיש להם סוף בין שאין להם

סוף אשתו אסורה דברי רבי מאיר והכ"א מים שיש להם סוף אשתו מותרת
ושאין להם סוף אשתו אסורה היכי דמי מים שיש להם סוף אמר אביי ככל

שעומד ורואה מארבע רוחותיו ההוא גברא דטבע באגמא דסמקי אנסבה רב
שילא לדביתו אמר ליה רב לשמואל תא נשמתיא אמר ליה נשלח ליה

ברישא שלחו ליה מים שאין להם סוף אשתו אסורה או מותרת שלח להו
אשתו אסורה ואגמא דסמקי מים שיש להם סוף או מים שאין להם סוף שלח

להו מים שאין להם סוף הוא ומר מאי מעמא עבד הכי מיטעא מעינא אנא
סברי כיון דקוו וקיימי כמים שיש להם סוף רמי ולא היא כיון דאיכא גלי אימור

גלי אשפלו קרי שמואל עליה דרב לא יאונה לצדיק כל און קרי רב עליה
דשמואל ותשועה ברוב יועץ תניא אמר רבי מעשה בשני בני אדם מכמריין

מכמורין בירדן ונכנס אחד מהם למחילה של דגים ושקעה חמה ולא ראה
פתחה של מחילה ושהה חברו כדי שתצא נפשו ובא והודיע בתוך ביתו למחר

זרחה חמה והכיר פתחה של מחילה ובא ומצא הספד גדול בתוך ביתו אמר
רבי כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף אשתו מותרת שאין

להם סוף אשתו אסורה אי הכי מים שיש להם סוף נמי ליחוש למחילה של
דגים במים שיש להם סוף מחילה של דגים לא שכיחא אמר רב אשי הא

דאמרו רבנן מים שאין להם סוף אשתו אסורה הני מילי באיניש דעלמא אבל
צורבא מרבנן לא אי דסליק קלא אית ליה ולא היא לא שניא איניש דעלמא

ולא שניא צורבא מרבנן דיעבד אין לכתחלה לא תניא אר"ג פעם אחת הייתי
מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה והייתי מצמער על תלמיד חכם

שבה ומנו רבי עקיבא וכשעליתי ביבשה בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי
לו בני מי העלך אמר לי דף של ספינה נודמן לי וכל גל וגל שבא עלי נענעתי

לו ראשי מכאן אמרו חכמים אם יבואו רשעים על אדם יענעו לו ראשו אמרתי
באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף מותרת
מים שאין להם סוף אסורה תניא א"ר עקיבא פעם אחת הייתי מהלך בספינה

וראיתי ספינה אחת שמטרפת בים והייתי מצמער על תלמיד חכם שבה ומנו
רבי מאיר כשעליתי למדינת קפוטקיא בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי
לו בני מי העלך אמר לי גל מרדני לחברו וחברו לחברו עד שהקיאני
ליבשה אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש
להם סוף אשתו מותרת מים שאין להם סוף אשתו אסורה תנו רבנן
נפל לגוב ארוות אין מעדיין עליו לחפורה מלאה נחשים ועקרים
מעדיין עליו רבי יהודה בן בתירא אומר אף לחפורה מלאה נחשים ועקרים אין מעדיין עליו חיישינן
שמא

עין משפט
גר מצוה

בא א ב מו" ס"ה מהל'
רוחא ה"ב:

בב ג ד ה מו" פ"ג
מהל' גירושין הל' כב

סמג עשין ט טו"ש"ע אה"ע
סמגין ז סע"י כו:

בג ד ז ח ט מו" שס
הלכה טו טו"ש"ע שס

כד י מו" שס הל' כ
טו"ש"ע שס סע"ף
טו:

לעיו רש"י

מרש"ט [מרש"ק]. ביצה.
מקוה מים רדודים.

תוספות ישנים

כמה גדולים פי' שזה היה
אמת שמהל' מחילה וכל חון
למים: נענעתי. השפלתי
ועבר עלי הגל: